

Mark Twain
Autobiografie II

**MARK
TWAIN**

AUTOBIOGRAFIE II

Autobiography of Mark Twain, Volume 2

Vydání této knihy podpořilo Ministerstvo kultury České republiky
Vydání této knihy podpořil Státní fond kultury ČR

Státní fond kultury ČR

copyright © 2013, 2001 by the Mark Twain Foundation
Published by arrangement with University of California Press
translation © Roman Tadič, 2018

ISBN 978-80-7511-408-2
ISBN 978-80-7511-409-9 (epub)
ISBN 978-80-7511-410-5 (pdf)

**MARK
TWAIN**

AUTOBIOGRAFIE II

Obsah

Poděkování	9
Pondělí 2. dubna 1906.....	14
Úterý 3. dubna 1906.....	20
Středa 4. dubna 1906.....	30
Čtvrtek 5. dubna 1906.....	43
Pátek 6. dubna 1906.....	53
Pondělí 9. dubna 1906.....	61
Úterý 10. dubna 1906.....	71
Středa 11. dubna 1906	78
Dublin, New Hampshire, pondělí 21. května 1906.....	94
Středa 23. května 1906.....	99
Čtvrtek 24. května 1906	105
Sobota 26. května 1906	114
Pondělí 28. května 1906	118
Úterý 29. května 1906	126
Čtvrtek 31. května 1906.....	132
Pátek 1. června 1906.....	138
Sobota 2. června 1906	143
Pondělí 4. června 1906.....	155
Středa 6. června 1906.....	182
Čtvrtek 7. června 1906.....	188
Pondělí 11. června 1906	203
Úterý 12. června 1906.....	207
Středa 13. června 1906.....	213
Čtvrtek 14. července 1906.....	221
Pondělí 18. června 1906.....	225
Úterý 19. června 1906	238
Středa 20. června 1906.....	243
Pátek 22. června 1906.....	248
Sobota 23. června 1906	255

Pondělí 25. června 1906	262
V New Yorku 17. června 1906	267
Pondělí 30. července 1906	277
Úterý 31. července 1906	282
Pondělí 6. srpna 1906	293
Úterý 7. srpna 1906	297
Středa 8. srpna 1906	301
Pátek 10. srpna 1906	309
Sobota 11. srpna 1906	318
Pondělí 13. srpna 1906	326
Středa 15. srpna 1906	329
Pondělí 27. srpna 1906	332
Úterý 28. srpna 1906	339
Středa 29. srpna 1906	350
Úterý 30. srpna 1906	362
Pátek 31. srpna 1906	369
Pondělí 3. září 1906	383
Úterý 4. září 1906	392
Středa 5. září 1906	399
Pátek 7. září 1906	404
Pondělí 10. září 1906	410
Úterý 2. října 1906	422
Středa 3. října 1906	430
Čtvrtek 4. října 1906	435
Pátek 5. října 1906	440
Pondělí 8. října 1906	444
Úterý 9. října 1906	450
Středa 10. října 1906	452
Čtvrtek 11. října 1906	459
Pátek 12. října 1906	461

Pondělí 15. října 1906.....	463
Úterý 16. října 1906.....	469
Úterý 30. října 1906.....	473
Středa 7. listopadu 1906.....	480
Úterý 8. listopadu 1906.....	486
Pondělí 19. listopadu 1906.....	493
Úterý 20. listopadu 1906.....	502
Středa 21. listopadu 1906.....	508
Čtvrtek 22. listopadu 1906.....	512
Pátek 23. listopadu 1906.....	517
Sobota 24. listopadu 1906.....	521
Pondělí 30. listopadu 1906.....	528
1. prosince 1906.....	538
2. prosince 1906.....	544
3. prosince 1906.....	550
Středa 5. prosince 1906.....	554
Čtvrtek 6. prosince 1906.....	559
13. prosince 1906.....	564
Pondělí 17. prosince 1906.....	569
Úterý 18. prosince 1906.....	573
19. prosince 1906.....	578
Čtvrtek 20. prosince 1906.....	585
Pátek 21. prosince 1906.....	589
Středa 26. prosince 1906.....	602
Čtvrtek 27. prosince 1906.....	616
Pátek 28. prosince 1906.....	623
Sobota 29. prosince 1906.....	641
Hamilton, Bermudy, 6. ledna 1907.....	646
Na výletní lodi, 9. ledna 1907.....	650
Úterý 15. ledna 1907.....	666

17. ledna 1907	673
Úterý 22. ledna 1907.....	677
Středa 23. ledna 1907.....	684
Pondělí 28. ledna 1907.....	695
Úterý 29. ledna 1907	720
Úterý 30. ledna 1907	735
Pátek 1. února 1907	742
Pondělí 4. února 1907	746
Pondělí 11. února 1907.....	772
Úterý 12. února 1907	778
19. února 1907.....	780
Pondělí 25. února 1907	784
Úterý 26. února 1907.....	794
Středa 27. února 1907.....	799
Čtvrtek 28. února 1907	816
Obrazová příloha.....	821

Intenzivní editorská práce na *Autobiografii Marka Twaina* začala zhruba před šestnácti lety a předpokládá se, že bude pokračovat ještě dva roky. Nicméně získávání kolektivních zkušeností, odborné způsobilosti a materiálů, které nám dovolují věnovat se této práci, trvá mnohem déle: více než čtyři desetiletí redakční činnosti týkající se každého útržku Twainových textů, kterou od roku 1967 umožňuje trvalá podpora nezávislé federální agentury National Endowment for the Humanities. Děkujeme této nadaci za dlouhodobou, trpělivou a velkorysou pomoc. Dva nejnovější příspěvky, dorovnávací grant a plný grant, jsou pouze malým dílem této podpory. Stejně vřele děkujeme také nadaci Koret Foundation za její nedávný štědrý grant na podporu editorské a produkční práce na *Autobiografii*. Celá tato částka přispěla (či přispěje) k uhrazení naší spoluúčasti na nedávných grantech National Endowment for the Humanities.

Za soustavnou podporu práce na *Autobiografii* a za pomoc při obstarávání důležitých původních dokumentů pro soubor písemností Marka Twaina děkujeme mnoha institucím a jednotlivcům. Během let se Mark Twain Project dočkal podpory v tolika různých podobách a od tolika lidí, že jsme nuceni poděkovat jim hromadně, ačkoli bychom mnohem raději všechny jednotlivce a instituce, kteří přispěli, zmínili jednotlivě. Velká část nedávné podpory poskytnuté Mark Twain Project ze strany National Endowment for the Humanities měla podobu příspěvků dorovnávajících štědré dary jednotlivců a nadací. Děkujeme všem našim věrným a velkorysým příznivcům za jejich příspěvky, ať už se jednalo o pět dolarů, nebo pět milionů dolarů. Nebýt jejich podpory, projekt by již dávno skončil a určitě bychom touto dobou nefinišovali s prací na *Autobiografii Marka Twaina*.

Přesto musíme adresovat zvláštní poděkování studentům Kalifornské univerzity v Berkeley, kteří absolvovali roku 1958, v čele s Rogerem a Jeane Samuelsonovými, Edwardem H. Petersonem a Donem a Bitsy Kosovacovými, a jejich heroickému úsilí založit nadaci podporující nyní i budoucí práci na Mark Twain Project. V roce 2008, na počest svého setkání po padesáti letech, tito absolventi v rámci daru univerzité podpořili Twainův projekt jedním milionem dolarů. Opět vyjadřujeme svůj dík všem z onoho ročníku za jejich nevidanou velkorysost. Na tomto místě rovněž oceňujeme vznik dvou menších nadačních fondů na podporu projektu, které přispívají z prostředků v pozůstalosti Phyllis R. Bogueové a Petera K. Oppenheima. Tyto snahy zajistit projektu dlouhodobou podporu ze soukromých zdrojů zásadně změnily způsob financování naší práce.

Mezi dárci, které se nám v poslední době podařilo oslovit, hraje ústřední roli Mark Twain Luncheon Club, který před dvaceti lety založili Watson M. (Mac) Laetsch, Robert Middlekauff a již zesnulý Ira Michael Heyman, tři z nejmoudřejších správců, kteří kdy pomáhali spravovat kampus v Berkeley. Jejich organizační činnost byla vytrvalá a nepostradatelná a my jim děkujeme jak za ni, tak za tisíce dalších forem pomoci. Klub v současnosti vydává zpravodaj, který pro nás tvoří Ron Kolb a Pamela Pattersonová, jimž patří náš trvalý dík. Rovněž děkujeme téměř stovce členů klubu za jejich oddanou finanční a morální podporu, kterou projektu projeví, a jejich jménem rozšiřujeme poděkování na několik desítek mluvčích, kteří během let souhlasili, že osloví členy klubu. Naše díky patří také Daveu Duerovi, vedoucímu vývoje Univerzitní knihovny v Berkeley, za jeho vždy moudré a rozumné rady a za jeho heroické úsilí zajistit projektu finanční podporu. V neposlední řadě bychom chtěli poděkovat berkeleyskému kampusu za to, že projektu ulevil od nepřímých plateb, jež byly součástí několika

grantů poskytnutých National Endowment for the Humanities. Jsme vděční jak za toto, tak za všechny ostatní formy podpory, jíž se nám dostalo od naší domovské instituce.

Děkujeme zaměstnancům Univerzitní knihovny a Bancroftovy knihovny v Berkeley, především knihovníkovi Univerzitní knihovny Thomasu C. Leonardovi, ředitelce Bancroftovy knihovny¹ Elaine Tennantové a jejímu zástupci Peteru E. Hanf-fovi. Všichni působí v představenstvu Mark Twain Project. Jim a zbývajícím členům představenstva — Fredericku Crewsovi, Mary C. Francisové, Michaelu Millgateovi, Alison Muddittové, Georgi A. Starrovi a G. Thomasi Tanselleovi — jsme zavázáni za nejrůznější formy morální a intelektuální podpory.

Zásadní pro redakční práci na tomto svazku byli odborníci a archiváři dalších institucí. Nezávislá badatelka Barbara Schmidtová, jejíž neocenitelná internetová stránka zasvěcená bádání o Marku Twainovi (www.twainquotes.com) neustále vydává své poklady, se s námi nezištně a v hojně míře podělila o informace a dokumenty. Kevin MacDonnell, erudovaný obchodník a sběratel dokumentů týkajících se Marka Twaina, jako obvykle prokázal svou velkorysost. Také bychom rádi poděkovali následujícím odborníkům, knihovníkům a archivářům, kteří přispěli pátráním, dokumenty a povoleními: Jim Boulden; Tara Bradyová; Lee Brumbaugh z Nevadské dějepisné společnosti (Nevada Historical Society) v Renu; Donald Hoffman; Sally Hobbyová Owenová; Lance Heidig z Knihovny Cornellovy univerzity; Patti Philipponová a Steve Courtney z domu a muzea Marka Twaina (Mark Twain House and Museum) v Hartfordu; Dean M. Rogers z Knihoven Vassarovy koleje; Nancy Sherbertová z Kansaské dějepisné společnosti

¹ Tato funkce nese oficiální označení James D. Hart Director, na počest literárního vědce a profesora Kalifornské univerzity Jamese Davida Harta, který Bancroftovu knihovnu řídil v letech 1970 až 1990 — pozn. překl.

(Kansas Historical Society) v Topece; Henry Sweets z Domu a Muzea Marka Twaina (Mark Twain Boyhood House and Museum) v Hannibal; Eva Tucholková z Culver Pictures; a Mark Woodhouse ze Střediska twainovských studií (Center for Mark Twain studies) na Elmira College.

Inspirací je pro nás nadšení Mary C. Francisové, naší redaktorky z nakladatelství University of California Press. Za neúnavnou pomoc jsme vděční Kathleen MacDougallové, naší nesmírně šikovné lektorce a projektové manažerce z nakladatelství University of California Press, která z hlediska redakční práce výrazně přispěla ke kvalitě výsledného produktu a byla vůdčím duchem ve všech fázích výrobního procesu. Sandy Drookerová se s obvyklou suverenitou a vnímavostí postarala o grafickou úpravu knihy a účinně podporovala editory při prosazování poněkud většího písma, než bylo použito v 1. svazku Twainovy autobiografie. Sam Rosenthal dohlédl na tisk a vazbu. Alex Dahne, vedoucí propagace nakladatelství University of California Press, byl naším vlídným a bystrým průvodcem v oblasti komunikace s veřejností.

Svazky vydané v rámci Mark Twain Project jsou vždy výsledkem komplexní a dlouhodobé spolupráce redaktorů. Děkujeme (a měli jsme to udělat již dříve) Richardu E. Buccimu, bývalému členovi týmu, za jeho zdatnou pomoc s rozhodováním, jak editovat texty, které Mark Twain nepsal, nýbrž diktoval, a které zabírají téměř celou *Autobiografii*. Pomocní redaktori Victor Fischer a Michael B. Frank se podíleli na všech fázích editorské práce, která v jejich případě obnáší více než čtyřicet let zkušeností s projektem. Prováděli původní výzkum pro potřeby poznámkového aparátu, navrhli mnohé z jeho textu a pomohli s pečlivou přípravou a kontrolou nezbytnými k sestavení spolehlivého textu, poznámkového aparátu a rejstříku. Erudice a energie pomocných redaktorek Sharon K. Goetzové a Leslie

Diane Myrickové byla v mnoha směrech zásadní. Poskytovaly technickou podporu, která ulehčovala redakční dřinu a umožnila, že toto a další vydání mohla být souběžně publikována také elektronicky na www.marktwainproject.org. Nikdo z nás by nedokázal pokračovat v práci, nebýt na první pohled nenápadného přispění asistentky projektu Nedy Salemové. Bravurně místo nás proplula úskalími byrokracie, organizovala každodenní úřední záležitosti a trpělivě a obratně odpovídala na tisíce žádostí o informace a kopie dokumentů, jež náš projekt získává od nadšenců z celého světa, které spojuje zájem o Marka Twaina.

G. B. H. E. S.

Pondělí 2. dubna 1906

Vláda nového Nevadského teritoria — Guvernér Nye a rece-sisté — Pan Clemens zahajuje novinářský život v Enterprise ve Virginia City — Podává zprávy z legislativních jednání — Jemu a Orionovi se daří — Orion staví dům za dvanáct tisíc dolarů — Guvernér Nye dělá z Nevadského teritoria stát

PODPORA BARNESE, JEHOŽ TILLMAN VYHODIL

—
Vyhnal ženu z Bílého domu; má se stát poštmistrem

MERRITT ZÍSKÁ NOVÉ MÍSTO

—
Nynější poštministr ve Washingtonu se má stát
výběřčím u Niagary — Platta se nikdo neptal

Exkluzivně pro New York Times

WASHINGTON, 31. března. — Prezident Roosevelt překvapil dnes odpoledne hlavní město oznámením, že jmenuje Benjamina F. Barnese washingtonským poštmistrem. V této funkci vystřídá Johna A. Merritta z New Yorku, který zde několik let působil jako poštministr, ale byl vybrán za výběřčího niagarského přístaviště, v kteréžto pozici nahradí zesnulého majora Jamese Lowa.

Pan Barnes je v tuto chvíli pobočníkem prezidentova tajemníka. Není to dlouho, kdy byl hojně propírán v tisku, neboť nařídil násilně vyhostit z Bílého domu choť pana Minora Morrisse, ženu z Washingtonu, jež se domáhala návštěvy prezidenta. Tím, co přitáhlo pozornost k tomuto případu, nebylo samotné vyhoštění, nýbrž násilí, které jej doprovázelo.

Paní Morrisová, jež se alespoň podle svědků obrátila na Barnese běžným konverzačním tónem bez jediného náznaku afektu, byla jata dvěma policisty za paže, vyvléčena z budovy a posléze vláčena po živichém chodníku před Bílým domem do vzdálenosti odpovídající šířce dvou městských bloků. Část cesty ji držel za nohy černochoch a takto ji nesl. Její šaty byly potrhány a podupány.

Byla držena pod zámekem kvůli nepřístojnému chování, a jakmile se proslechlo, že bude tohoto obvinění zproštěna, do vazební věznice byl vyslán jistý policista, příbuzný pana Barnese, aby přednesl návrh na její obvinění z nepřičetnosti, takže musela býti dále zadržována. Pročež byla držena, dokud ji dva lékaři nevyšetřili a neshledali příčetnou. Byl odsouzen paní Morrisovou, různými deníky a také panem Tillmanem v Senátu.

Jmenování Barnese poštmistrem tak krátce po onom incidentu zde vyvolalo neutuchající rozruch. Považuje se to za způsob, jímž prezident vyjádřil Barnesovi důvěru a odškodnil jej za bolest, již musel zakoušet v důsledku kritiky tisku, která se na něj snesla kvůli jeho postupu.

Opět Orion Clemens. Budeme tedy pokračovat.

Vláda nového Nevadského teritoria představovala sbírku zajímavých exemplářů. Guvernér Nye byl starý, vysloužilý politik z New Yorku — politik, nikoli státník. 1861 Měl bílé vlasy; nacházel se ve vynikající tělesné kondici; pyšnil se okouzující přátelskou tváří a hlubokýma a zářivýma hnědýma očima, které dokázaly plynně hovořit jazykem jakéhokoli pocitu, jakékoli vášně a jakékoli emoce. Ty oči předčily výmluvnosti i jeho jazyk, což vypovídá o mnohém, neboť to byl vskutku pozoruhodný mluvka, jak v soukromí, tak za řečnickým pultem. Byl to mazaný chlapík; obvykle do všeho viděl a docházelo mu, co se brzy odehraje pod pokličkou, aniž by na něj padl stín podezření, že onu záležitost bedlivě sleduje.

Když si dospělí lidé libují v kanadských žertících, tento fakt je jistým způsobem cejchuje. Žijí omezené, obskurní a ignorantské životy a jako zralí mužové stále schraňují a opečovávají pestrou sbírku nadbytečných zásad a ideálů, které by byli odhodili spolu s jinošskými léty, kdyby se posléze bývali vydali do světa a jejich život nabyl na šíři. V našem novém teritoriu žila celá řada takových recesistů. Odhalovat tuto skutečnost mě nijak netěší, protože jsem ty lidi měl rád, ale co říkám, je pravda. Raději bych o nich místo toho vyprávěl něco přívětivějšího — že to byli lapkové, prostoduší zlodějícíci nebo něco podobného, co by nebylo vyloženo nelichotivé. Bylo by mi to milejší, nicméně nemohu vykládat něco, co není pravda. Ti lidé byli recesisté a nebudu to zastírat. V jiných ohledech to byli po všech stránkách řádní lidé, čestní, vážení a sympatičtí. Navzájem si s úspěchem prováděli kanadské žertíky a sklízeli obdiv, potlesk a také závist zbytku obyvatelstva. Přirozeně je to neodolatelně ponoukalo vyzkoušet své umění na nějaké velké rybě, a tou byl guvernér. Jenže se jim stále nedařilo. Zkusili to několikrát, ale guvernér všechny pokusy bez potíží zhatil a nasadil svůj milý úsměv, jako kdyby se nic nestalo. Nakonec se vrchní recesisté z Carson City a Virginia City spolu spikli, aby zjistili, zda spojením svého nadání mohou dosáhnout vítězství. Recesisté se totiž ocitli v nezaviděnéhodné situaci. Lidé se místo oběti, na kterou měli spadeno, smáli jim. Spráhli se spolu, až jich bylo deset, a pozvali guvernéra na lákadlo, jež v těch dobách patřilo mezi nejvýjimečnější — nakládání dušené ústřice a šampaňské — v onom kraji zřídka vídaný luxus, který existoval spíše jako výplod představivosti než skutečná věc.

Guvernér mě vzal s sebou. Pohrdavě poznamenal: „Je to chabá lest. Na to nikdo neskočí. Jejich záměr spočívá v tom, že mě opijí a nechají ležet pod stolem, a podle jejich názoru to bude

velmi zábavné. Jenže se mnou se přepočítali. S šampaňským si tykám a nemám vůči němu žádné předsudky.“

O osudu tohoto žertu nebylo rozhodnuto až do druhé hodiny ranní. V tuto hodinu byl guvernér klidný, bodrý, příjemný, spokojený, veselý a strážlivý, přestože byl tak napitý, že se nemohl smát, aniž by ronil slzy šampaňského. Vedle toho se v tuto hodinu poslední z recesistů připojil ke svým druhům pod stolem, zpítý do naprosté němoty.

Guvernér utrousil: „Je tu dost sucho, Same. Půjdeme si sehnat nějaké pití a potom hajdy na kutě.“

Guvernér svůj úřední zvěřinec vytáhl z řad zdejších nejnuznějších přívrženců — šlo o neškodné dobráky, kteří mu pomáhali s kampaněmi a nyní dostali svou odměnu. Měla podobu směšné výslužky ve vládou tištěných bankovkách, jejichž hodnota se blížila nule. Tihle mládenci měli hodně starostí, aby poplatili své účty. Orionův plat činil osmnáct set dolarů ročně a nedokázal se za ně postarat ani o svůj slovník. Ale Irčanka, která také vstoupila do guvernérovy služeb, účtovala jeho zvěřinci za byt a stravu pouze deset dolarů na týden a kus. Orion a já jsme u ní bydleli a jedli, takže za těchto příznivých finančních podmínek stříbrňáky, které jsem si přivezl z domova, vydržely poměrně dlouho.

Nejprve jsem se toulal po kraji a hledal stříbro, ale na konci šedesátého druhého, nebo začátkem šedesátého třetího, když jsem dorazil z Aurory do Virginia City, abych v *Enterprise* zahájil svou žurnalistickou kariéru, mě obratem vyslali do Carson City podávat zprávy o jednání zákonodárního sboru. 1862 nebo 1863 Orion si mezi zákonodárci brzy vydobyl značnou popularitu, neboť zjistil, že obvykle sice nejsou schopni věřit jeden druhému ani komukoli jinému, ale jemu důvěřují. Celkem snadno se v onom kraji pokryl slávou počestnosti, ale z finančního hlediska mu to nijak neprosperovalo, protože neměl nadání

pronásledovat, či zastrašovat zákonodárce. Já však byl v jiné situaci. Každý den jsem pobýval v jednacím sále, abych vyváženě a spravedlivě rozdával lichotky a tvrdou kritiku a každé ráno totéž přenášel na více než půlstranu deníku *Enterprise*, v důsledku čehož jsem získal vliv. Přiměl jsem zákonodárny sbor k přijetí moudrého a velice potřebného zákona, který po každé firmě podnikající v Nevadském teritoriu požadoval, aby v plném znění, aniž by vypustila jediné slovo, zapisovala své smlouvy, a tyto zápisy měl spravovat tajemník Nevadského teritoria — můj bratr. Všechny smlouvy se držely přesně daného vzoru. Za tyto zapisovatelské služby si mohl účtovat poplatek ve výši čtyřiceti centů za sto slov zápisu, k tomu pět dolarů za ověření každého zápisu a tak dále. Každý měl koncesi na mýtnou cestu, ale nikoli samotnou cestu. Koncese se však musela zapsat a zaplatit. Co vám budu povídat, dařilo se nám. Zapisovatelské služby vynášely v průměru tisíc dolarů měsíčně, a ve zlatě.

Guvernér Nye teritorium často opouštěl. S oblibou každou chvilku zajížděl dolů do San Franciska a dopřával si odpočinku od zdejší civilizace. Nikdo neprotestoval, protože byl nesmírně oblíbený. Za svých mladých let v New Yorku či Nové Anglii se živil jako kočí dostavníku a naučil se pamatovat si jména a obličeje a být milý na své pasažéry. Jakožto politik to využil a své umění si udržoval neustálým procvičováním. V době, kdy měl za sebou rok v úřadu guvernéra, si už potřásl pravicí s každou lidskou bytostí na území Nevadského teritoria a následně každého z těchto lidí okamžitě poznal a mohl ho oslovit jménem. Veškeré obyvatelstvo, čítající dvacet tisíc osob, byli jeho osobní přátelé. Ať by provedl cokoli, mohl se spolehnout, že s tím budou spokojeni. Kdykoli nepobýval v teritoriu — což bylo pravidlem —, Orion ho zastupoval v úřadu jako výkonný guvernér, kterýžto titul se brzy nenápadně zkrátil na „guvernér“. Choť pana guvernéra Clemense měla to potěšení být guvernérovou

manželkou. Nikdo na zeměkouli si nikdy neužíval postavení více, než si ona užívala postavení guvernérovy choti. Potěšení z toho, že stojí na vrcholu místního společenského žebříčku, bylo tak průzračné, že lámalo ostny veškeré kritiky i závisti. Stojíc po boku guvernéra a na vrcholu společenského žebříčku, pátrala po vhodném bydlení — hledala dům odpovídající těmto vysokým úřadům — a celkem hladce přiměla Oriona, aby takový dům postavil. Orion se dal přimět k čemukoli. Lehkovážně postavil a zařídil dům v ceně dvanácti tisíc dolarů a stylem a náklady mu žádná jiná nemovitost v oné metropoli uprostřed pelyňkových keříků nesahala ani po kotníky.

Když se čtyřleté funkční období guvernéra Nye chýlilo ke konci, vyřešila se záhada, proč ho vůbec napadlo opustit velkolepý stát New York a přispět k zalidnění pustiny, po které doposud hopkali jenom zajíci: vydal se tam, aby se stal členem Senátu Spojených států amerických. Zbývalo pouze přeměnit teritorium v další z amerických států. Uskutečnil to bez jakýchkoli obtíží. Ta písečná záplata a její sporá populace nebyly dostatečně připraveny na těžké břímě státní správy, ale co na tom sešlo, lidé byli svolní ke změně, takže guvernér rozehráł svou hru.

Také Orion rozehráł svou hru, zjevně proto, že byl stejně oblíbený kvůli své poctivosti, jako byl guvernér oblíbený z podstatnějších důvodů; jenže ve zlomovém okamžiku se bez varování přihlásila o slovo vrozená vrtkavost jeho povahy a katastrofa na sebe nenechala dlouho čekat.

Úterý 3. dubna 1906

Opět Barnesův incident — Barnes jmenován washingtonským poštmistrem — Pan Clemens chystá řeč o belgickém králi Leopoldovi, ale vše zastavuje poté, co se dozvídá, že naše vláda v této záležitosti nic nepodnikne — Zamýšlí promluvit v Majestic Theatre o „americkém džentlmenovi“, je však udolán délkou první části programu — Americký džentlmen Theodore Roosevelt — Dopis Marka Twaina prodán v aukci Nastovy pozůstalosti za čtyřicet tři dolarů — Přichází kabelogram, že v Londýně umírá pan Clemens — Reportéři s ním dělají rozhovory pro americké noviny

BARNESOVO JMENOVÁNÍ ROZHŇĚVALO WASHINGTON

—
Místní deník hovoří o „silových metodách Bílého domu“.

— SENÁT TO MŮŽE ZARAZIT

—
Nový pošt mistr popsán jako „seveřanská náplava“² — Občané říkají, že výběr je urážkou.

Exkluzivně pro New York Times

WASHINGTON, 2. dubna. — Když prezident vybral svého asistenta Benjaminu F. Barnese washingtonským poštmistrem, vyvolalo to bouři. Je to odsuzováno jako jmenování „seveřanské

2 V originále carpetbagger (z carpet bag, levný vak ušitý z koberce), hanlivá přezdívka lidí z unionistických oblastí USA, kteří se po občanské válce v hojném počtu stěhovali do států bývalé Konfederace. Zčásti oprávněně se jim vyčítala touha po rychlém zbohatnutí a kariéře. Mnohé však motivovala chuť přispět k demokratizaci a modernizaci Jihu — pozn. překl.

oportunistické náplavy“, neboť Barnes pochází z New Jersey. Členové Sněmovny reprezentantů a Senátu to kritizovali a objevují se zprávy, že bude snaha překazit jeho potvrzení v úřadu.

Nálady ohledně tohoto tématu se dnes večer podepsaly na podobě večerníku The Evening Star, nejvýraznějšího podporovatele vlády v řadách městského tisku. Barnesova záležitost prostupuje celými novinami. Zaprvé se v nich nachází karikatura představující prezidenta nabízejícího Kolumbijskému distriktu žertovný doutník, jenž exploduje, v dýmu se objeví Barnesův obličej a prezident zvolá: „Apríl!“ Dále jsou tam tři sloupce rozhovorů s předními občany Distriktu a členy Kongresu, kteří všichni toto jmenování odsuzují.

Tomuto tématu je věnován rovněž velký článek na titulní straně. Uvádí se v něm, že prezident odměnil „svého bezohledného a příliš snaživého vyhazovače“ tím, že mu daroval washingtonský poštovní úřad, kde bude pobírat dvojnásobek svého nynějšího platu. Večerník The Evening Star píše:

„Logicky ještě zbývá odměnit na účet Distriktu policisty, kteří se s panem Barnesem podělili o tu čest vyvléci Morrisovou. Copak spadne do klína jim — místní soud, komisariát, nebo velení policejního sboru?“

Večerník otiskl citace z jiných novin, které se onomu jmenování posmívají. Po celé úvodní straně jsou tudíž rozptýleny podobné komentáře:

Uplatnění silových metod Bílého domu vůči místní poštovní službě může ulevit zákazníkům úřadu od nutnosti olizovat své známky.

Jakkoli Oyster Bay³ schvaluje prezidentovo počínání, asi by v něm vzdemulo vlnu nevole, kdyby prezident využil svého vlivu a vystrnadil tamní lidi z místních úřadů.

3 Vesnice na severním pobřeží ostrova Long Island, kde si Theodore Roosevelt už v mládí postavil dům a kde později často pobýval — pozn. překl.

Vzpomínka na aprílový žert s léty bledne. Tento druh humoru se však jen zřídka žene do šokující krajnosti. Nedávné jmenování washingtonského poštmistra představuje příklad pravého opaku, nicméně jde pouze o výjimku potvrzující pravidlo.

Jestliže v budoucnu pojmete podezření, že váš dopis uchvátil hurikán, přestál vlakové neštěstí nebo prošel mlýnkem na maso, můžete se spolehnout, že se ocitl v rukou washingtonského poštovního úřadu. Na tento poštovní úřad si však nechodte stěžovat, snad jen tehdy, potřebujete-li se projít. Dámy by při takové návštěvě měly být obzvláště obezřetné.

Někteří z prezidentových zdejších chráněnců jsou z pana Barnese nadšení stejně, jako byli v nedávné minulosti nadšení z bičování u kůlu.

Panuje tu silný dojem, že co se týká jmenování, onou výměnou jednoznačně získalo město Niagara Falls.

Poslední poznámka se vztahuje k přesunu poštmistra Merritta do Niagara Falls, aby se uvolnilo místo panu Barnesovi. The Evening Star závěrem přetiskuje dopis občanů šéfredaktorovi, v němž protestují proti jmenování.

Mezi rozhovory s prominentními občany se nachází rovněž rozhovor s předním právníkem R. Rossem Perrym, který říká: „Prezident se zjevně domnívá, že tento distrikt by měl být řízen po vzoru římské správy dobytých provincií.“ D. William Oyster to označuje jako „políček místním lidem“. Mason W. Richardson říká: „Zdá se, že nemáme žádná práva, která jsou hodna úcty.“ John Ridout říká: „Vzhledem k temperamentu pana Barnese, který se projevil během incidentu s paní Morrisovou, nemáme příliš nadějně vyhlídky na uspokojivou komunikaci mezi ním a občany, kteří uplatní své právo kritizovat, jak Barnes řídí svůj úřad.“

Kam až moje paměť sahá, vytrvale jsem sledoval Barnesův incident a pro informaci příležitostně vkládal výstřížky z novin.

Jestliže v této řadě návštěvidel něco chybí, je jím prezidentův dopis starý několik týdnů. 1906 Je možné, že jsem ho zařadil. Možná jsem to neudělal. Ale na tom nesejde. Ať tak, či tak, udělám to. Byl velkolepě krutý, otevřeně cynický. Nenašlo se v něm ani slovo soucitu s týranou dámou; a do očí bijící na něm bylo také to, že neztratil jediné slitovné slovo kvůli samotnému prezidentovi. Všichni ostatní ho jistě litovali a styděli se za něj. Dopis neobsahoval jediné kárající slovo, ba ani jednu výtku vůči Barnesovu počínání, a přitakávání takovému počínání bylo natolik zjevné, že smysl sdělení se rovnal chvále.

A nyní prezident jmenoval tohoto sprostého poskoka washingtonským poštmistrem. Troufalost tohoto činu — omezeněcká zaslepenost tohoto činu — je ohromující. Kdyby původcem takového rozhodnutí byl kdokoli ve Spojených státech s výjimkou našeho neuvěřitelného prezidenta, bylo by to neuvěřitelné.

Když jsme spolu s Choatem souhlasili, že 22. ledna v Carnegie Hall promluvíme po boku Bookera Washingtona na podporu institutu v Tuskegee, já si nejprve zvolil za své téma lupiče a vraha Leopolda II., krále belgického, a pečlivě jsem si připravoval řeč — dokonce jsem ji měl kompletně hotovou už několik týdnů před vystoupením. Když se však blížilo stanovené datum, začaly ve mně sílit pochyby ohledně postoje naší vlády k Leopoldovi a jeho krutostem. Dvakrát jsem se vypravil do Washingtonu a jednal na ministerstvu zahraničí. Následně jsem začal mít podezření, zda Congo Reform Association nepřehání, trvá-li na tom, že v záležitosti Konga je v sázce příslíbená poctivost naší vlády; zda si Congo Reform Association nevykládá určité veřejně dostupné dokumenty spojené s Kongem způsobem, který přesné znění dokumentů nepotvrzuje. Poslední návštěva ministerstva zahraničí tuto záležitost vyřešila. Ministerstvo dodrželo svůj slib, daný už dříve prezidentovi

a mně, že onu věc důkladně prošetří a zjistí, jak si naše vláda stojí. Ukázalo se, že mezi čtrnácti křesťanskými vládami, které se zavázaly dohlédnout na Leopolda a držet ho v mezích smlouvy, naše vláda nebyla výjimkou. Naše vláda se zajímala pouze unyle, neoficiálně, bez praktického dopadu, nikoli formou sebemenšího závazku či příslibu. Naše vláda mohla zasáhnout formou modlitby nebo protestu, ale to mohla jakákoli nedělní škola. Věděl jsem, že administrativa Bílého domu bude náležitě a diplomaticky zdvořilá a nehodlá se do ničeho míchat; osobně jsem tudíž přestal ve Spojených státech agitovat pro věc Konga a napsal jsem bostonské pobočce, že podle mého názoru je politováníhodné dále trápit srdce příslušníků tohoto národa zvěrstvy, jichž se Leopold dopouští na bezbranných černých domorodcích z Konga, neboť by je to bezúčelně skličovalo — vždyť národ sám může něco podniknout pouze prostřednictvím vlády, a vláda pochopitelně nepodnikne nic.

Takže jsem onu řeč zavrhl a pronesl místo ní jinou na jiné téma. Ale než jsem si ono téma vybral, uvažoval jsem o jiném a připravoval si k němu řeč. Kdybych měl onu řeč nějak pojmenovat, myslím, že by její název zněl „Jaký je americký džentlmen?“. Také by se mohla jmenovat „Amerika, země svobodných a domov statečných a nevychovaných“ — nebo třeba „Nezdvořilý národ“. Tu řeč jsem nevyhodil, ale schoval si ji v naději na vhodnou příležitost.

Ona vhodná příležitost nastala před několika týdny, kdy jsem měl v sobotu odpoledne promluvit v Majestic Theatre ke dvěma tisícovkám mladých křesťanů, kteří byli ochotni vyslechnout si názor odborníka na kvality, bez nichž se neobejde žádný americký džentlmen. Ale opět jsem musel kapitulovat. Program se držel obvyklého scénáře, kdy mnoho lidí věnuje čas a námahu skvělé věci bez nároku na honorář a každému musí být za odměnu umožněno, aby vystoupil a natřásal se před

publikem. Muž, který neuměl řečnit, řečnil. Žena, která neuměla zpívat, zpívala. Další muž, který neuměl řečnit, řečnil. Smíšená kapela se strunnými nástroji a pianem dělala hluk, a když se sál zaradoval, že už je všemu trápení konec, kapela spustila znovu a zase dělala hluk. Potom muž, který neuměl číst, četl kapitolu z Bible — a tak ten zmatek nebral konce. A Bůh ve své nevyzpytatelné moudrosti tu a tam znovu posílal onu pěvkyni. Už jsem myslel, že na mě nikdy nepřijde řada. Když to nakonec přišlo, bylo mi jasné, že se musím o polovinu uskromnit, že místo hodiny se musím spokojit s padesáti procenty tohoto času. Výsledkem bylo, že jsem hovořil o jistém textu — mimochodem hodně dobrém textu —, jenž jeden z řečníků, kteří neuměli řečnit, opomněl. Vůbec si neuvědomoval, že ho opomněl, a zřejmě mu nikdy nechyběl. Můj výklad o tom, jaký by měl být americký džentlmen, se tudíž opět neuplatnil.

Ale víte, všechno se to ukázalo jako šťastná okolnost. Vždyť trpělivost růže přináší. Já byl trpělivý, protože se s tím stejně nedalo nic dělat, a navzdory všemu jsem byl odměněn. Teď už ani nemusím říkat, jaký by měl být americký džentlmen — polovinou věty pokryjete celou zem a hodinu namáhavého řečnění vám ušetří pouhé konstatování, kdo je tím americkým džentlmenem. Je to Theodore Roosevelt, prezident Spojených států amerických.

Zcela bez nadsázky a s hlubokou vážností předkládám svůj názor, že *oním* představitelem amerického džentlmena — amerického džentlmena dneška — je náš prezident. Domnívám se, že je stejně typickým a dokonalým představitelem amerického džentlmena dnešních dnů, jako byl Washington představitelem amerického džentlmena své doby. Rooseveltova osobnost obsáhne všechny důvody pro i proti. Představuje vše, čím by americký džentlmen neměl být, a činí tak jasně, srozumitelně a vyčerpávajícím způsobem, protože reprezentuje přesně to,

čím americký džentlmen je. Jsme jednoznačně nejnevychovanějším z národů, ať civilizovaných, či divošských, které kdy tato planeta poznala, a náš prezident nás ztělesňuje jako kolosální monument viditelný ze všech koutů světa. Tam, kde by jiný džentlmen projevil vlídnost a jemnost, on je hrozivě tvrdý a drsný. Když nedávno Leonard Wood, prezidentova hubená kreatura, felčar, který se minul povoláním, ostudný kubánský guvernér, eskamotér s hodností generálmajora, zahnal šest stovek bezbranných domorodců do díry, do posledního je zmasakroval a nenechal uniknout jedinou ženu ani jediné dítě, prezident Roosevelt — vzor amerického džentlmena, první mezi americkými džentlmeny — vložil srdce a ducha celého našeho džentlmenského národa do výtrysku radosti, který kabelem odeslal Woodovi, aby mu blahopřál k „vynikající ozbrojené akci“ a pochválil ho, že tímto „vzdal čest americké vlajce“.

Roosevelt je zdaleka nejhorší prezident, kterého jsme kdy měli, a zároveň nejobdivovanější a nepřijatelnější. Národ na něj plýtvá obdivem, hrdostí a zbožňováním mnohem marnotratněji, mnohem vřeleji a mnohem masověji, než kdy dříve činil v případě našich prezidentů, dokonce včetně McKinleyho, Jacksona a Granta.

Je incident mezi paní Morrisovou a Barnesem uzavřen? Možná ano, možná nikoli. Budeme to sledovat a uvidíme. Zdá se, že v této chvíli ve Washingtonu vypuklo cosi jako vzpoura půltuctu slušných lidí a jedněch novin, ale nesmíme si od ní příliš slibovat. Je to pouze omezená vzpoura a může ji umlčet spílání ohromného vlasteneckého stáda dobrosrdečných nevolníků, šéfredaktorů amerických novin.

Toto píší noviny z dnešního rána:

PRODÁN DOPIS MARKA TWAINA

—
**Adresován Thomasi Nastovi,
obsahuje návrh společného turné**

Při včerejší dražbě knihovny a korespondence zesnulého karikaturisty Thomase Nasta, kterou pořádala společnost Merwin-Clayton Company, se za 43 dolarů prodal rukou psaný dopis od Marka Twaina. Dopis sestává z devíti listů dopisního papíru, byl napsán v Hartfordu 12. listopadu 1877 a je adresován Nastovi. Citujeme z něj:

V Hartfordu 12. listopadu

Můj milý Naste, nemyslel jsem, že do doby, než nadejde chvíle, abych si řekl: „Umírám neposkrvněn“, ještě kdy stanu na pódiu. Jenže každý rok přicházejí tytéž staré pozvánky, a každý rok jsou odmítány — 500 dolarů za Louisville, 500 dolarů za St. Louis, 1000 dolarů ve zlatě za dva večery v Torontu, půl království za vystoupení v New Yorku, Bostonu, Brooklynu atd. Všechno jsem to odmítl jako obvykle, i když ve mně hlozdalo pokušení, jako obvykle.

Nuže, neodmítám, protože se mi přičí hovořit k posluchačům, ale protože (1) osamělé cestování je zoufale jednotvárné a (2) nést břímě celého vystoupení je taková zodpovědnost, která člověka s veselým úsměvem na tváři ničí.

Proto Ti nyní navrhuji to, co jsi mi Ty navrhoval před deseti lety, v listopadu 1867 (kdy mě ještě nikdo neznal), totiž že bys měl stanout na pódiu a kreslit obrázky, a já bych stál vedle Tebe a sprostě urážel posluchače. Nesmírně by mě potěšilo, kdybych se mohl potloukat zemí (jel bych do větších měst — do těch malých se mi nechce) ve Tvé společnosti.

Dopis zahrnuje také seznam měst a počet vystoupení plánovaných v tom kterém městě.

Je to, jak má být. Zaslouží si to veškerou chválu. Říkám to raději sám pro případ, že by jiné kompetentní osoby zapoměly. Vypadá to, že čtyři z mých dávných dopisů byly prodány v aukci. Jeden za dvacet sedm dolarů, jeden za dvacet osm dolarů, jeden za dvacet devět dolarů a výše zmiňovaný za čtyřicet tři dolarů. Je tu jedna velmi potěšující okolnost: z hlediska peněžní hodnoty moje literární tvorba za třicet šest let stoupla na ceně. Soudím, že v dopise za čtyřicet tři dolarů muselo být slovo za zhruba deset centů, čili kdybych ho psal dnes, tržní hodnota jednoho slova by byla třicet centů — takže jsem stoupl v ceně o dvě stě nebo tři sta procent. Zaznamenal jsem i jinou potěšující okolnost — dopis od generála Granta se prodal za méně než osmnáct dolarů. Co se týká vážnosti v očích tohoto národa, velebných výšin generála Granta nemohu dosáhnout, ale je pro mě hlubokým zadostiučiněním, vím-li, že pokud jde o epistolární literaturu, nemůže sedět v popředí po mém boku.

To mi připomíná... před devíti lety, když jsme bydleli na Tedworth Square v Londýně, do amerických deníků dorazil kabelogram, který oznamoval, že umírám. Nešlo však o mě. Šlo o jiného Clemense, mého bratrance dr. J. Rosse Clemense, nyní ze St. Louis, který měl namále, ale zanedlouho se z toho vylízl, asi nějakým podvodem nebo díky něčemu jinému, co je pro Clemensovic klan typické. Londýnští dopisovatelé amerických novin se s americkými kabelogramy v rukou začali houfovat, aby se dotázali na můj stav. Nic mi nebylo a každý, když na něj přišla řada, užasl a projevil rozčarování, že mě nalézají ve studovně oddávajícího se četbě a kouření, což pro článek do novin na druhé straně Atlantiku mělo hodnotu blížící se nule. Jedním z těchto lidí byl uhlazený, milý, důstojný, sympatický

Ir, který ze všech sil skrýval svůj zármutek a pokoušel se vypadat potěšeně. Podle toho, co mi prozradil, mu jeho noviny, *Evening Sun*, poslaly kabelogram, že v New Yorku kolují zvěsti o mé smrti. Co prý má odeslat kabelem zpátky? Já na to:

„Sdělte jim, že ta zpráva je dosti přehnaná.“

Ani jednou se neusmál, ale důstojně odkráčel a ona slova odeslal. Tento postřeh svět kvitoval s povděkem a dodnes tu a tam proběhne novinami, když lidé dostanou možnost upustit vzduch z nějaké bubliny.

Další člověk byl rovněž Ir. Také on měl v ruce svůj kabelogram z New Yorku — z newyorského *Worldu* — a snažil se tak okatě a s vynalézavou přelázaností a ušlápnutostí odvést pozornost od onoho kabelogramu, až vydráždil mou zvědavost a já chtěl vědět, co se v něm píše. Jakmile se naskytla příležitost, vyškubl jsem mu ho z ruky. Stálo tam:

„Pokud Mark Twain umírá, pošlete pět set slov. Pokud je mrtev, pošlete tisíc.“

Teď je to tak, že se můj starý dopis včera prodal za čtyřicet tři dolarů. Až budu po smrti, bude mít hodnotu osmdesáti šesti.